

CEIP SANT CRISTÒFOL
LES PLANES D'HOSTOLES

UNITAT DE PROGRAMACIÓ: Expressió escrita

Àrea de llengua catalana
Cicle Mitjà

PROGRAMACIÓ D'UNA UNITAT

TEMA: EXPRESSIÓ ESCRITA

NIVELL: CICLE MITJÀ

TEMPORITZACIÓ: al llarg del curs

Àrea: Llengua catalana
Competències bàsiques d'etapa
1.- COMUNICATIVA LINGÜÍSTICA I AUDIOVISUAL 2.- ARTÍSTICA I CULTURAL 3.- TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I DIGITAL 5.- APRENDRE A APRENDRE 6.- AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL 8.- SOCIAL I CIUTADANA
Objectius d'etapa
2.- Tenir consciència del valor del treball individual i col·lectiu i desenvolupar hàbits d'esforç i treball en l'estudi, així com actituds de confiança, amb iniciativa personal, autodisciplina, sentit crític, responsabilitat, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge. 5.- Conèixer i utilitzar de manera apropiada tant la llengua catalana, com la llengua castellana i, si s'escau, l'aranès, així com una llengua estrangera, i desenvolupar hàbits de lectura. 9.- Iniciar-se en la utilització per a l'aprenentatge de les tecnologies de la informació i la comunicació, seleccionar i valorar la informació rebuda o aconseguida per mitjà de les tecnologies de la informació i de la comunicació. 11.- Aplicar, en contextos diversos, els diferents coneixements adquirits i els recursos propis, a fi de resoldre de manera creativa problemes, situacions personals i necessitats de la vida quotidiana.
Competències d'àrea
1.- LA COMPETÈNCIA ORAL 2.- L'ESCRITA 3.- L'AUDIOVISUAL. 5.- LA COMPETÈNCIA LITERÀRIA
Objectius d'àrea
1. Valorar la realitat multilingüe i multicultural de la nostra societat com a font de riquesa personal i col·lectiva, prendre consciència de la importància del domini de llengües en un món cada cop més global i utilitzar amb progressiva autonomia tots els mitjans al seu abast, incloent hi les TIC, per obtenir informació i per comunicar-se. 2. Desenvolupar la competència comunicativa oral i escrita en totes les llengües de l'escola per comunicar-se amb els altres, per aprendre, per expressar les opinions i concepcions personals, apropiant-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials. 3. Desenvolupar la competència en la llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió, i per a la seva participació en les creacions culturals.

9. Comprendre textos escrits que es donen en l'àmbit escolar i en el context social i cultural proper.

10. Comprendre textos audiovisuals (publicitat, pel·lícules, informatius), dels mitjans de comunicació o de les tecnologies de la informació i la comunicació, i fer-ne una lectura crítica i creativa.

Objectius específics

- Conèixer i utilitzar diferents tipologies de text.
- Escriure un text amb cohesió i amb un vocabulari ric.
- Usar correctament els signes de puntuació i les normes ortogràfiques.
- Saber utilitzar l'esborrany i habitual-se a repassar els textos.
- Fer una bona grafia i una presentació correcta.

Continguts

3.6 Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir qualsevol text que es té a l'abast: un rètol, un avís, un títol d'un llibre, una notícia de diari, una informació d'Internet, entre altres.

3.8 Iniciació a cerques d'informació a Internet, utilització de l'hipertext i dels enllaços.

3.9 Interès pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació, d'aprenentatges i experiències.

4.1 Escriptura de textos escrits o audiovisuals senzills produïts en diferents situacions: per narrar, descriure, explicar fets o fenòmens, per fer coses com receptes, entre altres.

4.2 Organització del text per millorar la coherència i la cohesió amb l'ajuda de pautes i utilitzant els coneixements lèxics i morfosintàctics de l'edat.

4.3 Coneixement del programari de tractament de textos, d'edició gràfica i de presentació que els permeti escriure un text, inserir imatges, fer un esquema en ordinador.

4.5 Expressió d'idees de forma sintètica a través d'un esquema o imatge.

4.6 Aplicació d'un procés reflexiu en l'escriptura de textos: pensar, escriure i revisar.

4.7 Valoració dels avenços de cadascú en escriptura i consciència de les mancances.

4.8 Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements ortogràfics apresos. Sentit estètic en la seva presentació formal.

5.1 Observació de les diferències entre llengua oral i escrita, a partir del seu ús en situacions comunicatives reals o simulades.

5.2 Coneixement de la manera d'organitzar un text segons si és una explicació, una notícia, una recepta, una instrucció o alguna altra tipologia.

5.3 Pràctica amb totes les tipologies.

5.4 Coneixement de les diferents categories de textos audiovisuals segons la seva funció (notícia, anunci, reportatge, ficció) i introducció dels elements bàsics del llenguatge audiovisual.

5.5 Coneixement i ús de l'ortografia de base i de les regles treballades a cicle inicial. Coneixement i ús progressiu de les lleis ortogràfiques constants (que no tenen excepcions). Memorització de mots amb dificultat ortogràfica d'ús habitual.

5.6 Aplicació dels signes de puntuació més bàsics (punt final, coma, interrogant, admiració, dos punts, guió). Transformació de frases per comprovar la relació entre puntuació, entonació i significat.

5.9 Observació del funcionament de la llengua en els textos que es llegeixen i en els de producció pròpia: derivació, composició, sentit figurat, sinònims, polisèmia, família de paraules, entre altres.

5.12 Aplicació de tots els recursos que s'ofereixen a l'aula per millorar el treball escrit personal: consulta al diccionari o a algú altre, llibreta personal, memorització, o bé orientar-se a partir del coneixement de la llengua (analogia, família de paraules).

5.13 Consulta al diccionari i introducció als diccionaris i correctors dels programaris de tractament de textos.

5.14 Progressiva autonomia en l'aprenentatge: reflexió sobre el procés. L'organització i planificació del treball, acceptació de l'error, autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.

5.15 Valoració del progrés en escriptura. Opinió ajustada de les capacitats de cadascú, sense infravalorar-se ni sobrevalorar-se. Confiança en les pròpies capacitats.

5.16 Reconeixement del valor social de l'ortografia per comunicar-se amb els altres.

6.2 Participació en activitats literàries de l'escola i de l'entorn proper.

6.7 Escriptura de poemes per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, utilitzant llenguatge poètic: adjectius, comparacions, sentits figurats.

6.8 Escriptura de contes i textos narratius fent atenció a l'estructura d'aquest tipus de text, en què hi ha d'haver una situació inicial, un nus i un desenllaç.

6.9 Escriptura de jocs lingüístics amb paraules, sons, rimes (embarbussaments, cal·ligrames, rodolins entre altres).

6.10 Elaboració de missatges creatius i crítics mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons. Possibilitat d'associació amb textos escrits.

Continguts específics

A Cicle Mitjà es treballen els següent **tipus de text**:

- NARRATIU: diari personal, narracions reals, fantàstiques i còmic.
- EXPOSITIU O EXPLICATIU: saber fer treballs i murals.
- DESCRIPTIU: de persones, animals, objectes i llocs.
- INSTRUCTIU: instruccions.
- INFORMATIU: notícia i cartell.
- CONVERSACIONAL: diàleg i nota.
- POÈTIC: cal·ligrames, galindaines, poemes, endevinalles, acròstics.
- ENUMERATIU: llistats, agenda.
- CORRESPONDÈNCIA: cartes, @mail, felicitació.
- PREDICTIU: prediccions

També es treballaran les **normes ortogràfiques** següents:

- Paraules habituals acabades en a/e.
- Plurals en /es/.
- Separació síl·labes en compte les normes els dígrafs següents: /ss/, /rr/, /i-a/
- Identificació de la síl·laba tònica i introducció: agudes, planes i esdrúixoles.
- Coneixement i ús de l'ortografia de base, de les regles treballades a cicle inicial i de les lleis ortogràfiques constants.
- Majúscula després de punt i quan correspon.
- Terminacions dels verbs en –ava.
- Article apostrofat /l'/ i altres: m'agrada, /d'/. L'apòstrof més a la dreta.
- Paraules conegudes: ahir, hi ha, hi havia, he, haig de, avui, veure/beure, vaig/baix, verb anar, davant, faig, abans, quan...
- Aplicació adequada de l/l/i.

- Grafies c/qu.
- Paraules conegudes amb /ss/: classe, pissarra, massa.
- Grafies ga/gue/gui/go/gu
- Diferència entre: gel/guerra/gerra/ Girona/guitarra...
- Grups consonàntics mp /mb /nv
- Grafies bl/br/.
- Grafies j/g.
- Començar a aplicar tj/ig
- Començar a aplicar adequadament x/ix
- Començar a aplicar adequadament ig/tx
- Infinitius i noms d'oficis acabats en r muda.
- Exclamacions –ah! / -oh!
- Signes de puntuació més bàsics (punt final, coma en les enumeracions, interrogant, admiració, introducció al guió en el diàleg).
- Ús de les normes ortogràfiques apreciament el seu valor social i la necessitat de cenyir-s'hi en els escrits.

criteris d'avaluació

- 8.- Escriure textos de diferent tipologia a mà i amb ordinador aplicant-hi els coneixements ortogràfics i textuals treballats.
- 9.- Revisar el text que s'ha escrit i millorar-ne la coherència i la cohesió, el lèxic i la puntuació.
- 10.- Valorar els avenços en escriptura i consciència de les mancances.
- 11.- Mostrar seguretat en l'ortografia de base i coneixement de les normes ortogràfiques que responen a lleis constants.
- 13.- Mostrar autonomia progressiva en l'aprenentatge : reflexió en el procés , organització i planificació del treball, acceptació de l'error, autocorrecció.
- 15.- Escriure poemes i textos narratius fent atenció a l'estructura i al llenguatge.

Activitats d'ensenyament aprenentatge

1. PLANIFICACIÓ DE L'EXPRESSIÓ ESCRITA

- Els temes d'expressió escrita poden sorgir de: temes de la vida quotidiana, temes d'altres matèries, actualitat, any de..., pluja d'idees, suport visual, textos model...
- Es repeteix la mateixa tipologia de text amb diferents temes o situacions.
- S'ajuda els alumnes a planificar el text a partir de les seves idees.
- Es proposa buscar aquells continguts o idees que no es tenen clares.
- Es demanen esborranys i esquemes per tal plasmar les idees prèvies i el contingut de què es parlarà.
- Es fa una llista del vocabulari que pot sortir.

2. PRODUCCIÓ DE L'EXPRESSIÓ ESCRITA

- S'escriuen textos individualment, en grup o per parelles.
- Es permet i s'afavoreix l'ús de diccionaris, llibres de consulta i textos model.
- S'ajuda l'alumne a mesura que va escrivint.
- Demanem als alumnes que posin exemples.
- Es fan activitats per millorar l'escriptura:
 - Exercicis per expressar un mateix concepte de maneres diferents, usant sinònims.
 - Tasques parcials (omplir buits, completar frases o textos...)
 - Reescriptura d'un text llegit.
 - Treball específic sobre els nexes: substitució, quin valor tenen...

3. REVISIÓ DE L'EXPRESSIÓ ESCRITA

- Es proposa revisar el text abans d'ensenyar-lo.
- Es passa en net després de la correcció de/la mestre/a.
- Es demana que es tingui en compte la presentació.
- Es fan correccions col·lectives a partir d'un text.
- S'intercanvien els textos entre els alumnes per tal de llegir-los o amb la intenció de millorar-los.
- Es llegeixen textos produïts pels propis alumnes.
- Demanem a un alumne que expliqui oralment el procés que ha seguit.

Activitats d'avaluació

- S'avaluen les produccions dels alumnes, tant l'esborrany com el text passat en net, i també el procés de l'activitat.

Material

Carpeta verda d'expressió escrita de cada classe on s'hi recull la programació, els acords, les fitxes...

Carpeta vermella amb un recull de fitxes d'ortografia, gramàtica, comprensió...

Aquestes carpetes s'han de quedar a cada classe.

A la sala de professors hi ha el resum i el material de la formació d'expressió escrita que es va fer el curs 2002-2003.

També hi ha làmines amb dibuixos.

Observacions

Es fa una sessió d'expressió escrita a la setmana aprofitant les hores que hi ha més d'un mestre a l'aula, per tal de fer grups reduïts i atendre millor tots els alumnes.